

**Plán prezentačnej činnosti
Slovenského technického múzea
2014 - 2018**

Slovenské technické múzeum v súlade so svojím poslaním systematicky vyvíja aktivity smerujúce k múzejnej prezentácii ním spravovaného zbierkového fondu rôznymi formami, ako aj poznatkov získaných pri realizácii vedeckovýskumnej činnosti. Dominantnou formou sprostredkovania odkazu uchovávaných múzejných zbierok je prezentácia prostredníctvom expozícií a výstav. K 30. 6. 2013 STM prevádzkovalo 29 expozícií so špecializáciou na dejiny a vývoj vedy a techniky, výroby, priemyslu a dopravy. Prezentačnú činnosť STM rozvíja vo svojom sídle – Hlavná 88 v Košiciach, dvoch samostatných múzeách - STM Múzeu letectva v Košiciach a STM Múzeu dopravy v Bratislave, vysunutých expozíciách v objektoch Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve, Kaštieli v Budimíre, Múzeu J. M. Petzvala v Spišskej Belej, Národnej kultúrnej pamiatke Solivar v Prešove a priestoroch Multifunkčného energetickobaníckeho centra v Spišskej Novej Vsi.

Okrem expozičnej činnosti sú realizované aj krátkodobejšie a tematicky užšie zamerané výstavné podujatia. Prezentácia spravovaných zbierok je zabezpečovaná aj mobilitou zbierok, formou výpožičiek a nájmov zbierkových predmetov za účelom ich vystavovania.

Nadväzujúc na plnenie strategického materiálu rozvoja múzeí a galérií do roku 2012, a zároveň v súlade so Stratégiou rozvoja múzeí a galérií do roku 2018, STM bude v období do roku 2018 pozornosť venovať modernizácii existujúcich expozícií, tvorbe nových expozícií, tvorbe výstupov z odbornej činnosti vo forme výstav prezentovaných na Slovensku i v zahraničí, tvorbe výstupov z odbornej činnosti vo forme sprievodných podujatí, ako aj zvýšeniu mobility zbierkových predmetov prostredníctvom výpožičiek a nájmov zbierkových predmetov za účelom ich vystavovania.

Samostatne sa bude venovať problematike sprístupnenia obsahu expozícií a výstav skupinám obyvateľstva so zdravotným postihnutím. Okrem ďalšieho navýšenia bezbariérového prístupných expozícií a výstavných priestorov múzeum bude pri novozriadených expozíciách dbať na prístupnosť ich obsahu aj zrakovo postihnutým, a to vyčlenením hmatom prístupných exponátov s informáciami v Braillovom písme, prípadne akustickými informáciami. Zároveň pri implementácii IT bude dôraz kladený aj na ich využiteľnosť zrakovo a sluchovo postihnutými.

Osobitná pozornosť bude venovaná interaktívnej expozícii Vedecko-technické centrum pre deti a mládež – projektu v rámci EHMK – Košice 2013. Prevádzka expozície vyžaduje osobitný prístup. S cieľom zabezpečenia jej udržateľnosti bude STM realizovať frekventované sprievodné podujatia súvisiace s prezentovanou problematikou.

Tab. 1 Prehľad expozícií – stav k 31. 6. 2013

Názov expozície	Adresa	Rok
Baníctvo	Hlavná 88, 040 01 Košice	1965
Umelecké kováčstvo	Hlavná 88, 040 01 Košice	1965
NKP Solivar /objekty/	Zborovská 2/A, 080 05 Prešov - Solivar	1973
Historické hodiny	Kaštieľ Budimír, 044 43 Budimír 6	1990
Oznamovacia elektrotechnika	Hlavná 88, 040 01 Košice	1992
Písacie stroje	Hlavná 88, 040 01 Košice	1993
Úžitkové a ozdobné predmety z kovov	Hlavná 88, 040 01 Košice	1994
Z dejín fyziky na Slovensku	Hlavná 88, 040 01 Košice	1995
Zlatý vek dopravy na cestách i koľajniciach	Šancová 1/A, 811 05 Bratislava	1999
Astronómia	Hlavná 88, 040 01 Košice	2000
Vývoj železničnej techniky na Slovensku	Šancová 1/A, 811 05 Bratislava	2000
Dejiny ťažby a výroby soli v Solivare	Zborovská 2/A, 080 05 Prešov - Solivar	2001
Vývoj letectva a leteckej techniky po roku 1945	Letisko Košice, 041 75 Košice	2002
Míľniky slovenského motorizmu v II. pol. 20. stor.	Šancová 1/A, 811 05 Bratislava	2002
Vývoj zabezpečovacej železničnej techniky	Šancová 1/A, 811 05 Bratislava	2002
Galéria lietadiel	Letisko Košice, 041 75 Košice	2006

Názov expozície	Adresa	Rok
Letecká prístrojová technika	Letisko Košice, 041 75 Košice	2006
Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej	Štóska 16, 044 25 Medzev	2007
Sieň elektrických výbojov	Hlavná 88, 040 01 Košice	2008
Expozícia cestnej dopravy	Letisko Košice, 041 75 Košice	2008
Energetické oddelenie Aurela Stodolu	Hlavná 88, 040 01 Košice	2009
Fotografická a kinematografická technika	Petzvalova 3, 059 01 Spišská Belá	2009
Vývoj geodetickej techniky a kartografie	Hlavná 88, 040 01 Košice	2009
Expozícia cestnej dopravy II	Letisko Košice, 041 75 Košice	2009
Hutníctvo	Hlavná 88, 040 01 Košice	2010
Medzevské hámorníctvo	Hámor v Medzeve	2010
Metalurgia v 19. a 20. storočí	Hlavná 88, 040 01 Košice	2011
História baníctva na Spiši	MEBAC, Nábr. Hornádu 14, 052 01 Spiš. N. Ves	2011
Počiatky letectva do roku 1945	Letisko Košice, 041 75 Košice	2013

I. Modernizácia expozícií a nové expozície

V rokoch 2014 - 2018 STM plánuje výsledky systematického zhodnocovania zbierok a parciálne výsledky realizovaných vedeckovýskumných úloh využiť pri reinštaláciách vybraných expozícií, ako aj pri tvorbe nových expozícií.

rok 2014

Názov expozície	Adresa	Rok
História baníctva na Spiši	MEBAC, Nábr. Hornádu 14, 052 01 Spiš. N. Ves	2011

Čiastočná reinštalácia / Dobudovanie časti expozície venovanej simulácii vstupov do podzemných bankých priestorov.

V súvislosti s realizáciou Národného projektu Digitálne múzeum (Operačný program Informatizácia spoločnosti PO 2), v rámci ktorého je STM prenajímateľom 3000 zbierkových predmetov, bude v druhom polroku aktivita sústredená na vizualizáciu vybraných zbierkových predmetov. Vizualizáciu bude prebiehať v termíne jún – december v expozíčných a výstavných priestoroch v sídle STM na Hlavnej ul. v Košiciach, v STM - Múzeu letectva, v STM – Múzeu dopravy a Múzeu J. M. Petzvala v Spišskej Belej.

rok 2015

Názov expozície	Adresa	Rok
Baníctvo	Hlavná 88, 040 01 Košice	1965

Nová expozícia / Riešené ako prioritný projekt na rok 2014 - 2015. Pôjde o rozšírenie expozície o tematiku hnedouhoľného baníctva. V roku 2014 - I. etapa (prípravné práce a stavebné úpravy), v roku 2015 - II. etapa inštalácia.

Názov expozície – NOVÁ EXPOZÍCIA	Adresa
Letectvo na území Slovenska a Česka	Letisko Košice, 041 75 Košice

Nová expozícia situovaná v STM Múzeu letectva v Hangári č. V Picha.

Názov expozície	Adresa	Rok
Dejiny ťažby a výroby soli v Solivare	Zborovská 2/A, 080 05 Prešov - Solivar	2001

Nová expozícia / Obnova a doplnenie expozície, výstup projektu cezhraničnej Slovensko-Poľskej spolupráce.

Názov expozície	Adresa	Rok
Zlatý vek dopravy na cestách i koľajniciach	Šancová 1/A, 811 05 Bratislava	1999

Čiastočná reínštalácia / Doplnenie expozície v STM Múzeu dopravy o tzv. Kabinet kuriozít. Prezentácia kuriózných predmetov z depozitárov múzea, ktoré odhalia inakosti predmetov dennej potreby z rôznych oblastí, technického charakteru.

rok 2016

Názov expozície	Adresa	Rok
Historické hodiny	Kaštieľ Budimír, 044 43 Budimír 6	1990

Nová expozícia / Realizácia komplexnej modernizácie nadväzuje na vedeckovýskumnú úlohu riešenú v období 2014 – 2015 Čas a časomerná technika, ako aj výsledky akvizičnej činnosti.

Názov expozície	Adresa	Rok
Astronómia	Hlavná 88, 040 01 Košice	2000

Čiastočná reínštalácia / Doplnenie problematiky vývoja demonštračnej techniky v astronómii ako výstupu vedeckovýskumnej úlohy riešenej v rokoch 2015 – 2016.

Názov expozície – ZRUŠENIE	Adresa	Rok
Oznamovacia elektrotechnika	Hlavná 88, 040 01 Košice	1992
Písacie stroje	Hlavná 88, 040 01 Košice	1993

Zrušenie expozícií Oznamovacia elektrotechnika, záznam a reprodukcia zvuku a obrazu, Písacie stroje, situovaných na 2. nadzemnom podlaží v budove STM na Hlavnej 88 v Košiciach.

Názov expozície – NOVÁ EXPOZÍCIA	Adresa
Rozhlas a televízia	Hlavná 88, 040 01 Košice

Nová expozícia / Realizácia novej expozície zameranej na históriu rozhlasovej a televíznej techniky, ako výstupu vedeckovýskumných úloh riešených v rokoch 2008 – 2010, ako aj výsledkov akvizičnej činnosti.

Názov expozície	Adresa	Rok
Letecká prístrojová technika	Letisko Košice, 041 75 Košice	2006

Reínštalácia a obnova expozície. Využitie výstavného spracovania problematiky leteckej meteorológie a prepojenie s expozíčnou prezentáciou tematiky leteckej prístrojovej techniky. Dispozične expozíciu riešiť s dôrazom na minimalizáciu účinkov škodlivého žiarenia vystavenej prístrojovej techniky.

Názov expozície – NOVÁ EXPOZÍCIA	Adresa
História lodnej prepravy na slovenskom úseku Dunaja	STM Múzeum dopravy / Lodné múzeum Bratislava

Realizácia expozície podmienená komplexnou obnovou remorkéru Šturec umiestneného v Zimnom prístave v Bratislave, ktorú STM ako KP získalo do svojej správy v roku 2013. Komplexná obnova plavidla a jeho adaptácia na tzv. Lodné múzeum je riešená ako prioritný projekt v rokoch 2014 – 2015.

Názov expozície – ZRUŠENIE	Adresa	Rok
Expozícia cestnej dopravy	Letisko Košice, 041 75 Košice	2008
Expozícia cestnej dopravy II	Letisko Košice, 041 75 Košice	2009

Podmienené realizáciou projektu Veľkoplošný depozitár a reštaurátorské dielne v STM – Múzeu letectva v Košiciach. Komplexná reinštalácia v nových priestoroch následne realizovaná v roku 2018 (viď rok 2018).

rok 2017

Názov expozície	Adresa	Rok
Vývoj letectva a leteckej techniky po roku 1945	Letisko Košice, 041 75 Košice	2002

Komplexná reinštalácia. Nadväzuje na výstup vedeckovýskumnej úlohy riešenej v období 2011 – 2013 Vývoj a výroba piestových leteckých motorov v Československu, Česku a na Slovensku.

Názov expozície – NOVÁ EXPOZÍCIA	Adresa
Dizajn	Hlavná 88, 040 01 Košice

Vybudovanie expozície je podmienené realizáciou projektu Veľkoplošný depozitár a reštaurátorské dielne v STM – Múzeu letectva v Košiciach. Týmto dôjde k uvoľneniu priestorov v sídle STM, v ktorých, po ich adaptácii na expozičné priestory, bude možné inštalovať expozíciu vychádzajúcu z riešených vedeckovýskumných úloh Vývoj priemyselného dizajnu na Slovensku v období rokov 1918 – 1990 (1998), Uplatňovanie priemyselného dizajnu pri konštrukcii výrobných strojov na Slovensku (2000) a Dejiny priemyselného dizajnu na Slovensku v 50. – 70. rokoch 20. storočia (2010), Dejiny priemyselného dizajnu na Slovensku od 80. rokov po koniec 20. storočia.

rok 2018

Názov expozície	Adresa	Rok
Expozícia cestnej dopravy	Letisko Košice, 041 75 Košice	2008
Expozícia cestnej dopravy II	Letisko Košice, 041 75 Košice	2009

Nová expozícia / Komplexná obnova expozície zameranej na históriu cestnej dopravy. Riešené v súvislosti s uvoľnením priestorov za účelom realizácie projektu Veľkoplošný depozitár a reštaurátorské dielne v STM Múzeu letectva expozíciu.

Názov expozície – NOVÁ EXPOZÍCIA	Adresa
Galéria II	Letisko Košice, 041 75 Košice

Nová exteriérová expozícia v STM Múzeu letectva s prezentáciou súčasnej leteckej techniky nadväzujúca na návštevnícky atraktívnu tzv. Prezidentskú galériu.

II. Výstavná činnosť

Cieľom výstavnej činnosti v období rokov 2014 – 2018 bude zdynamizovanie prezentačnej činnosti múzea. Obsahovo bude čerpať z parciálnych výsledkov vedeckovýskumnej činnosti a v súvislosti s tým so snahami múzea o podiel na formovaní kultúry, no zároveň bude realizovaná v kontexte návštevníckeho dopytu.

rok 2014

Technické kreslenie

Prezentácia vývoja, spôsobov a metód technického kreslenia. Do dominancie bude postavený súbor 2D zbierkových predmetov (výkresy, podzostavy, výkresy súčiastok, originály pauzákov, ozalitové kópie, vzorkovníky...) zo zbierok múzea.

Prezentácia v STM Hlavná 88 Košice, následne v pobočkách.

Majstri ducha

Upgrade výstavy, prezentácia osobností vedy a techniky pôvodom zo Slovenska.

Osobnosti vedy a techniky na Slovensku

Prezentácia výstavy v zahraničí – Francúzsko.

rok 2015

Made in Slovakia – Vyrobené na Slovensku

Prehľad produkcie výrobcov z územia Slovenska v období 16. – 20. storočia.

Prezentácia v STM Múzeu dopravy v Bratislave, následne v STM Hlavná 88 Košice

12 patrónov remesiel

Prezentácia remesiel prostredníctvom ich patrónov, uctievaných od najstarších čias až po súčasnosť.

Prezentácia v STM Hlavná 88 Košice, následne v pobočkách.

Rok 2016

Letecká akrobacia I

Výstavné podanie problematiky bude čerpať z výsledkov vedeckovýskumnej úlohy riešenej v období 2014 – 2015.

Prezentácia v STM Hlavná 88 Košice, následne STM Múzeu letectva v Košiciach

Chémia v každodennom živote

Výstavné podanie problematiky bude čerpať z výsledkov vedeckovýskumných úloh Z dejín chemického priemyslu v rokoch 1918 – 1945 (1999), Dejiny chémie a chemický priemysel na Slovensku (2011).

rok 2017

Československá fotografická technika

Výstava bude obsahovo vychádzať z výsledkov vedeckovýskumnej úlohy Zastúpenie československej fotografickej techniky vo fonde STM (2011).

rok 2018

Letecká akrobacia II

Výstavné podanie problematiky bude čerpať z výsledkov vedeckovýskumnej úlohy riešenej v období 2014 – 2015.

Prezentácia v STM Hlavná 88 Košice, následne STM Múzeu letectva v Košiciach

III. Ostatná prezentačná činnosť

Sprievodné podujatia vo forme prednášok, prezentácií, špecializovaných aktivít bude múzeum rozvíjať v kontexte so svojou hlavnou činnosťou a samozrejme špecializáciou. Aj v období do roku 2018 bude STM pokračovať v návštevnícky osvedčených formátoch ako sú Noc múzeí, Deň astronómie, Deň planetárií, Deň kozmonautiky, zapojí sa rôznymi aktivitami do Dní európskeho kultúrneho dedičstva, Noci výskumníkov, Týždňa vedy a techniky na Slovensku.

Špeciálne sa bude venovať príprave pravidelnej ponuky sprievodných podujatí k Vedecko-technickému centru pre deti a mládež.

Každoročne bude pri príprave sprievodných podujatí (prezentácie, prednášky, besedy) dôraz kladený na významné výročia vedcov a vynálezcov pôvodom zo Slovenska.

V Košiciach, 29. 11. 2013

Navrhuje: Mgr. Zuzana Šullová
námestník GR STM
pre odbornú činnosť

Schválil: Ing. Eugen Labanič
generálny riaditeľ